

1) Φαράς τραβά μια βάρκα προς τη ξηρά με τη βοήθεια ενός σκοινιού, ασκώντας σε αυτή οριζόντια δύναμη F μέτρου 100 N , οπότε η βάρκα πλησιάζει προς την ακτή με σταθερή ταχύτητα κινούμενη κατά τη διεύθυνση του σκοινιού. Θεωρούμε ότι το σκοινί δεν έχει μάζα και παραμένει οριζόντιο όσο η βάρκα κινείται. Η επίδραση του αέρα στη κίνηση της βάρκας δεν λαμβάνεται υπόψη.

A. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

Η βάρκα ασκεί δύναμη στη θάλασσα της οποίας η οριζόντια συνιστώσα,

- α. είναι ομόρροπη με την F και έχει μέτρο 100 N ,
- β. είναι αντίρροπη με την F και έχει μέτρο 100 N ,
- γ. η βάρκα δεν ασκεί δύναμη στη θάλασσα.

B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

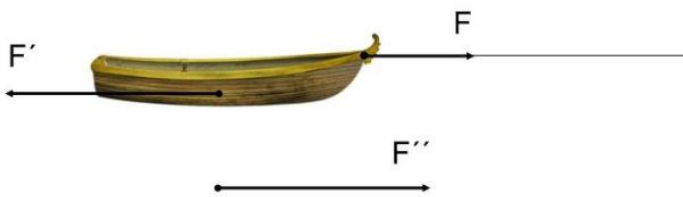
Λύση

A.

Σωστή επιλογή είναι η α.

B.

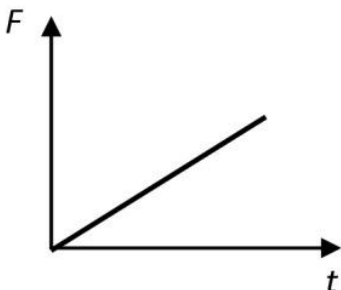
Μέσω του σκοινιού ο άνθρωπος ασκεί στη βάρκα δύναμη F , η βάρκα όμως κινείται με σταθερή ταχύτητα $u = \text{σταθερή}$, άρα η συνισταμένη των δυνάμεων που δρουν στη βάρκα είναι μηδέν σύμφωνα με τον πρώτο νόμο του Newton.

Άρα η βάρκα δέχεται δύναμη F' από την θάλασσα με φορά αντίθετη από την φορά της δύναμης F και $F'=F$.

Λόγω του τρίτου νόμου του Newton και η βάρκα ασκεί δύναμη F'' στη θάλασσα, με μέτρο ίσο με το μέτρο της F' ($F''=F'$) και φορά αντίθετη από την φορά της F' , άρα ίση με την αρχική φορά της F .

2) Ένας μικρός κύβος βρίσκεται ακίνητος πάνω σε λείο οριζόντιο δάπεδο. Την στιγμή $t = 0\text{ s}$ αρχίζει να ασκείται στον κύβο οριζόντια δύναμη F σταθερής κατεύθυνσης της οποίας το μέτρο μεταβάλλεται με το χρόνο όπως παριστάνεται στο διάγραμμα.

A. Να επιλέξετε την σωστή απάντηση:

Η επιτάχυνση με την οποία θα κινηθεί ο κύβος θα έχει:

- α. σταθερό μέτρο και μεταβαλλόμενη κατεύθυνση,
- β. μέτρο που αυξάνεται με το χρόνο και σταθερή κατεύθυνση,
- γ. μέτρο που μειώνεται με το χρόνο και σταθερή κατεύθυνση.

B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

Λύση

A.

Σωστή επιλογή είναι η β.

B.

Ο 2ος νόμος του Newton μας δίνει:

$$\Sigma F = m \cdot a \Rightarrow F = m \cdot a \Rightarrow a = F / m.$$

Αφού η δύναμη είναι μεταβλητή (η δύναμη αυξάνεται με τον χρόνο) το ίδιο θα είναι και η επιτάχυνση.

3) Γερανός ασκεί σε κιβώτιο κατακόρυφη δύναμη F_1 με την επίδραση της οποίας το κιβώτιο ανεβαίνει κατακόρυφα με επιτάχυνση μέτρου $g/2$, όπου g η επιτάχυνση της βαρύτητας. Όταν ο γερανός κατεβάζει το ίδιο κιβώτιο ασκώντας σε αυτό κατακόρυφη δύναμη F_2 το κιβώτιο κατεβαίνει με επιτάχυνση μέτρου $g/2$.

A. Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Αν στο κιβώτιο σε κάθε περίπτωση ασκούνται δύο δυνάμεις, η δύναμη του βάρους και αυτή από το γερανό, τότε για τα μέτρα τους θα ισχύει:

α. $F_1 = F_2$,

β. $F_1 = 3 \cdot F_2$,

γ. $F = 2 \cdot F_2$.

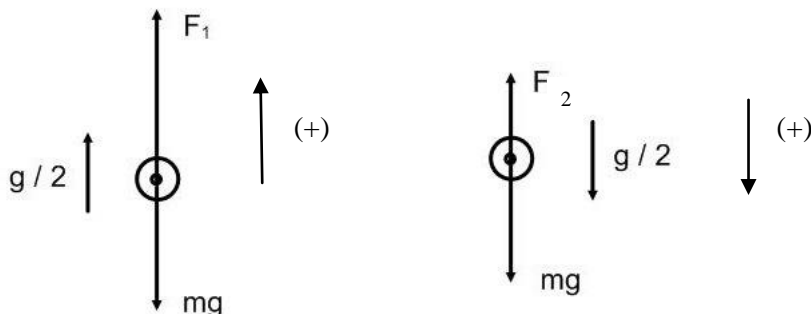
B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας .

Λύση

A.

Σωστή επιλογή είναι η β .

B.

Αρχικά το σώμα μάζας m ανέρχεται.

Ισχύει ο 2ος νόμος του Newton :

(Θετική φορά είναι η φορά κίνησης, που μας δείχνει η επιτάχυνση στο αριστερό σχήμα.)

$$\Sigma F_1 = m \cdot \alpha_1 \Rightarrow F_1 - m \cdot g = m \cdot (g / 2) \Rightarrow F_1 = m \cdot (g / 2) + m \cdot g \Rightarrow F_1 = 3 \cdot m \cdot g / 2 \dots (I) .$$

Αρχικά το σώμα μάζας m κατέρχεται.

Ισχύει ο 2ος νόμος του Newton :

(Θετική φορά είναι η φορά κίνησης, που μας δείχνει η επιτάχυνση στο δεξί σχήμα.)

$$\Sigma F_2 = m \cdot \alpha_2 \Rightarrow m \cdot g - F_2 = m \cdot (g / 2) \Rightarrow F_2 = m \cdot g - m \cdot (g / 2) \Rightarrow F_2 = m \cdot g / 2 \dots (II) .$$

Διαιρούμε τις σχέσεις (I) και (II) κατά μέλη :

$$(I) / (II) \Rightarrow F_1 / F_2 = (3 \cdot m \cdot g / 2) / (m \cdot g / 2) \Rightarrow F_1 / F_2 = 3 \Rightarrow F_1 = 3 \cdot F_2 .$$

4) Σε κύβο A μάζας m ασκείται συνισταμένη δύναμη μέτρου F, με αποτέλεσμα ο κύβος A να κινείται με επιτάχυνση μέτρου $\alpha = 4 \text{ m} / \text{s}^2$. Αν στον κύβο A συγκολλησουμε έναν δεύτερο κύβο B μάζας 3·m, προκύπτει σώμα Γ.

A. Να επιλέξετε τη σωστή πρόταση.

Αν στο σώμα Γ ασκήσουμε συνισταμένη δύναμη μέτρου 2·F τότε η επιτάχυνση με την οποία θα κινηθεί το σώμα Γ ισούται με:

α. $4 \text{ m} / \text{s}^2$,

β. $2 \text{ m} / \text{s}^2$,

γ. $8 \text{ m} / \text{s}^2$.

B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

Λύση

A.

Σωστή επιλογή είναι η β .

B.

2ος Newton στον κύβο A :

$$\Sigma F_A = m_A \cdot \alpha_A \Rightarrow F = m \cdot 4 \Rightarrow F = 4 \cdot m \dots (I) .$$

Στον κύβο A , ενώνουμε τον κύβο B και δημιουργούμε τον κύβο Γ .

2ος Newton στον κύβο Γ :

$$(m_\Gamma = m_A + m_B \Rightarrow m_\Gamma = m + 3 \cdot m \Rightarrow m_\Gamma = 4 \cdot m)$$

$$\Sigma F_\Gamma = m \cdot \alpha_\Gamma \Rightarrow 2 \cdot F = 4 \cdot m \cdot \alpha_\Gamma \dots (II) .$$

Διαιρούμε κατά μέλη τις (II) και (I) :

$$(II) / (I) \Rightarrow 2 \cdot F / F = 4 \cdot m \cdot \alpha_\Gamma / (4 \cdot m) \Rightarrow \alpha_\Gamma = 2 \text{ m} / \text{s}^2 .$$

5) Ο χονδρός (A) και ο λιγνός (B) έχουν μάζες m_A και m_B με σχέση $m_A = 2 \cdot m_B$. Οι δυο τους στέκονται με πατίνια σε λείο οριζόντιο δάπεδο κρατώντας το τεντωμένο σκοινί, όπως φαίνεται στο σχήμα.

A. Να επιλέξετε την σωστή απάντηση:

Τραβώντας το σκοινί αρχίζουν να κινούνται με επιταχύνσεις μέτρων α_A και α_B που έχουν σχέση:

α. $\alpha_A = \alpha_B = 0$,   β. $\alpha_A = 2 \cdot \alpha_B$,   γ. $\alpha_B = 2 \cdot \alpha_A$.

B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας

ΛΥΣΗ

A.

Σωστή επιλογή είναι η γ.

B.

Ο χονδρός A με μάζα m_A και ο λιγνός B με μάζα m_B δέχονται τις δυνάμεις F_{BA} η δύναμη από τον B με μάζα m_B στον A με μάζα m_A και F_{AB} η δύναμη από τον A με μάζα m_A στον B με μάζα m_B .

Οι δυνάμεις F_{BA} και F_{AB} είναι δυνάμεις δράσης – αντίδρασης, άρα έχουν το ίδιο μέτρο :

$$F_{BA} = F_{AB} \dots (I)$$

2ος νόμος του Newton για το σώμα B μάζας m_B :

$$F_{AB} = m_B \cdot \alpha_B \dots (II)$$

2ος νόμος του Newton για το σώμα A μάζας m_A :

$$F_{BA} = m_A \cdot \alpha_A \dots (III)$$

Η σχέση (I) με την βοήθεια των σχέσεων (II) και (III) γίνεται :

$$F_{BA} = F_{AB} \Rightarrow m_A \cdot \alpha_A = m_B \cdot \alpha_B \Rightarrow 2 \cdot m_B \cdot \alpha_A = m_B \cdot \alpha_B \Rightarrow \alpha_B = 2 \cdot \alpha_A$$

6) Ένα κιβώτιο είναι αρχικά ακίνητο σε λείο οριζόντιο δάπεδο. Στο κιβώτιο ασκούνται δυο σταθερές οριζόντιες αντίρροπες δυνάμεις F_1 , και F_2 με αποτέλεσμα το κιβώτιο να κινείται με επιτάχυνση α ομόρροπη της F_1 .

Αν καταργηθεί η F_2 η επιτάχυνση με την οποία κινείται το κιβώτιο έχει διπλάσιο μέτρο χωρίς να αλλάξει φορά.

A. Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Τα μέτρα των δυνάμεων F_1 και F_2 συνδέονται με τη σχέση :

α. $F_1 = 2F_2$,   β. $F_2 = 2F_1$,   γ. $F_1 = 3F_2$.

B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

Λύση

A. Σωστή είναι η επιλογή α.

B.

Όταν στο κιβώτιο ασκούνται η δύναμη F_1 και η δύναμη F_2 ,

τότε στο κιβώτιο εφαρμόζουμε τον 2ο νόμο του Newton :

$$\Sigma F = m \cdot \alpha \Rightarrow F_1 - F_2 = m \cdot \alpha \dots (I)$$

Όταν στο κιβώτιο ασκείται μόνο η δύναμη F_1 (η δύναμη F_2 καταργείται),

τότε στο κιβώτιο εφαρμόζουμε τον 2ο νόμο του Newton :

$$\Sigma F' = m \cdot \alpha' \Rightarrow F_1 = m \cdot \alpha' \Rightarrow$$

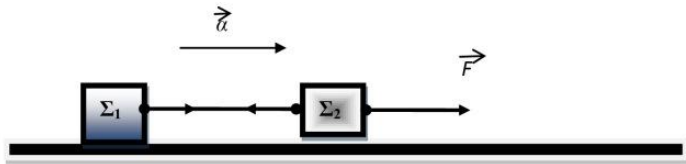
(δίνεται $\alpha' = 2 \cdot \alpha$)

$$F_1 = m \cdot 2 \cdot \alpha \dots (II)$$

Διαιρούμε κατά μέλη τις σχέσεις (I) και (II) :

$$(I) / (II) \Rightarrow (F_1 - F_2) / F_1 = m \cdot \alpha / m \cdot 2 \cdot \alpha \Rightarrow F_1 - F_2 = F_1 / 2 \Rightarrow F_1 - (F_1 / 2) = F_2 \Rightarrow F_1 / 2 = F_2 \Rightarrow F_1 = 2 \cdot F_2$$

7) Στην εικόνα βλέπουμε δυο σώματα Σ_1 και Σ_2 με ίσες μάζες ($m_1 = m_2 = m$) τα οποία συνδέονται με ένα αβαρές τεντωμένο σχοινί. Στο σώμα Σ_2 ασκείται μια οριζόντια δύναμη F σταθερού μέτρου οπότε το σύστημα αρχίζει να κινείται. με σταθερή επιτάχυνση a προς τα δεξιά.

A. Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Αν το οριζόντιο επίπεδο είναι λείο και η επίδραση του αέρα θεωρείται αμελητέα τότε η τάση T του τεντωμένου σχοινοῦ συγκρινόμενη με την F έχει τιμή:

α. F ,   **β.** $\frac{1}{2} \cdot F$,   **γ.** $2 \cdot F$.

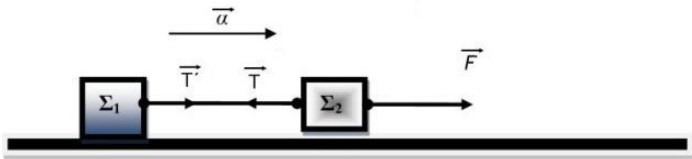
B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας

Λύση

A.

Σωστή επιλογή είναι η β .

B.

T είναι η τάση του σχοινοῦ που ασκείται στο σώμα Σ_2 και T' είναι η τάση του σχοινοῦ που ασκείται στο σώμα Σ_1 , οι T και T' είναι δυνάμεις δράσης - αντίδρασης, άρα έχουν ίσα μέτρα $T = T'$. Δίνεται $m_1 = m_2 = m$ και τα σώματα κινούνται μαζί, εφόσον το νήμα είναι τεντωμένο, άρα έχουν την ίδια επιτάχυνση a .

2ος νόμος του Newton στο σώμα Σ_1 :

$$\Sigma F_1 = m_1 \cdot a \Rightarrow T' = m \cdot a \dots (I)$$

2ος νόμος του Newton στο σώμα Σ_2 :

$$\Sigma F_2 = m_2 \cdot a \Rightarrow F - T = m \cdot a \dots (II)$$

Η σχέση (II) με την βοήθεια της σχέσης (I) γίνεται:

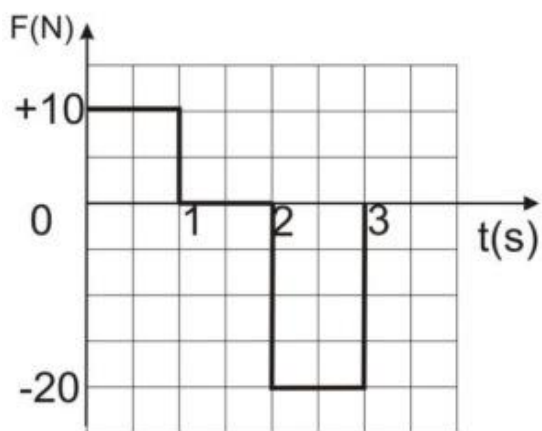
$$F - m \cdot a = m \cdot a \Rightarrow F = 2 \cdot m \cdot a \Rightarrow$$

(με την βοήθεια της σχέσης (I))

$$F = 2 \cdot T \Rightarrow T = \frac{1}{2} \cdot F$$

8) Κιβώτιο βρίσκεται ακίνητο σε λείο οριζόντιο επίπεδο.

Τη χρονική στιγμή $t = 0$ s στο κιβώτιο ασκείται οριζόντια δύναμη η τιμή της οποίας σε συνάρτηση με το χρόνο δίνεται από το διάγραμμα που παριστάνεται στη εικόνα, οπότε το κιβώτιο αρχίζει να κινείται κατά τη θετική φορά του άξονα $x'x$.

A. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

Τη χρονική στιγμή $t = 3$ s,

α. το κιβώτιο εξακολουθεί να κινείται κατά τη θετική φορά του άξονα $x'x$,

β. ακινητοποιείται,

γ. το κιβώτιο κινείται κατά την αρνητική φορά του άξονα $x'x$.

B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

Λύση

A.

Σωστή η επιλογή γ.

B.

Το κιβώτιο εκτελεί τις παρακάτω κινήσεις :

Από $0 \leq t < 1$ s εκτελεί ευθύγραμμη ομαλά επιταχυνόμενη κίνηση .

2ος νόμος του Newton :

$$\Sigma F_1 = m \cdot \alpha_1 \Rightarrow F_1 = m \cdot \alpha_1 \Rightarrow \alpha_1 = F_1 / m \Rightarrow \alpha_1 = 10 / m \dots (I) .$$

Η ταχύτητα στην ευθύγραμμη ομαλά επιταχυνόμενη κίνηση σε συνάρτηση με τον χρόνο :

$$v_1 = v_0 + \alpha_1 \cdot \Delta t_1 \Rightarrow$$

όπου $v_0 = 0$ και $\Delta t_1 = t_1 - 0 \Rightarrow \Delta t_1 = t_1$, με την βοήθεια της σχέσης (I) ,

$$v_1 = (10 / m) \cdot t_1 \Rightarrow v_1 = (10 / m) \cdot 1 \Rightarrow v_1 = 10 / m .$$

Από $1 \leq t < 2$ s εκτελεί ευθύγραμμη ομαλή .

Άρα το κιβώτιο ισορροπεί :

$$\Sigma F_2 = 0 \Rightarrow \alpha_2 = 0 .$$

Η ταχύτητα $v_2 = v_1 = 10 / m$.

Από $2 \leq t < 3$ s εκτελεί ευθύγραμμη ομαλά επιβραδυνόμενη κίνηση .

$$\Sigma F_3 = m \cdot \alpha_3 \Rightarrow F_3 = m \cdot \alpha_3 \Rightarrow \alpha_3 = F_3 / m \Rightarrow \alpha_3 = 20 / m \dots (II) .$$

Η ταχύτητα στην ευθύγραμμη ομαλά επιβραδυνόμενη κίνηση σε συνάρτηση με τον χρόνο :

$$v_3 = v_2 - \alpha_3 \cdot \Delta t_3 \Rightarrow v_3 = (10 / m) - (20 / m) \cdot \Delta t_3 .$$

Το κιβώτιο θα ακινητοποιηθεί :

$$v_3 = 0 \Rightarrow (10 / m) - (20 / m) \cdot \Delta t_3 = 0 \Rightarrow (10 / m) = (20 / m) \cdot \Delta t_3 \Rightarrow \Delta t_3 = \frac{1}{2} \Rightarrow t' - t_2 = \frac{1}{2} \Rightarrow t' = t_2 + \frac{1}{2} \Rightarrow t' = 2 + 0,5 \Rightarrow t' = 2,5 \text{ s} .$$

Άρα από 2,5 έως 3 s θα το κιβώτιο θα κινείται κατά την αρνητική φορά του άξονα x'x .